

- 1.เรื่อง พัฒนาเครือข่ายการสร้างเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน
- 2.ชื่อ-นามสกุล นางสาวนฤมล สันหนู นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
- 3.ชื่อหน่วยงาน กลุ่มสร้างเสริมศักยภาพเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- 4.หลักการและเหตุผล

“คนพิการ” เป็นบุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน อาทิเช่น มีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษ ที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่งเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างบุคคลทั่วไป (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550) จากข้อมูลสถานการณ์คนพิการในประเทศไทยปี 2566 พบว่ามีคนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 2,240,537 คน (ร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งประเทศ) แบ่งเป็นคนพิการเพศชาย จำนวน 1,164,449 คน (ร้อยละ 51.97) และเพศหญิง จำนวน 1,076,088 คน (ร้อยละ 48.03) จากข้อมูลดังกล่าวเมื่อจำแนกตามประเภทความพิการพบว่า คนพิการส่วนใหญ่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด (ร้อยละ 51.57 ของจำนวนคนพิการทั้งหมด) และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า คนพิการวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีจำนวนมากที่สุด คือ 1,297,993 คน รองลงมาเป็นคนพิการวัยทำงาน (อายุ 15 - 59 ปี) มีจำนวน 863,195 คน (ร้อยละ 57.93 และ 38.53 ของจำนวนคนพิการทั้งหมด ตามลำดับ) ทั้งนี้ วัยทำงาน (15 - 59 ปี) เป็นวัยที่ต้องประกอบอาชีพ มีความตระหนักถึงอนาคต และจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ประกอบกับมีสมรรถนะที่พร้อมเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน เพื่อเตรียมพร้อมให้ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายวัยทำงาน มีสุขภาพที่ดีก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพ

กรมอนามัย โดยสำนักส่งเสริมสุขภาพให้ความสำคัญกับแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายที่ 2 คนไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ด้วยการพัฒนาศักยภาพคนทุกกลุ่มวัย สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม ด้วยการส่งเสริมสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัยโดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ส่งเสริมให้กลุ่มเปราะบาง เช่น คนพิการมีสุขภาพดี มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมโดยการสื่อสารข้อมูล ด้านการส่งเสริมสุขภาพที่เป็นประโยชน์ ผลิตสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและงาน ส่งเสริมสุขภาพ

เสริมสร้างให้ประชาชนทั่วไปและคนพิการมีความรู้ด้านสุขภาพ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ศูนย์อนามัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำ ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมสุขภาพคนพิการ ให้เหมาะสม กับประเภทความพิการและตรงตามความต้องการของคนพิการในแต่ละ กลุ่มวัย สร้างความร่วมมือ จากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ และเอกชน โดยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายเพื่อความยั่งยืน คือ สมาชิกที่เข้าร่วมต้องเข้าใจเป้าหมายในการรวมตัวกันว่าจะก่อให้เกิดความสำเร็จในภาพรวม สร้างการยอมรับ ในความแตกต่างระหว่างสมาชิก รูปแบบและวัฒนธรรมองค์กรของสมาชิก การจัดให้มีและกระตุ้นให้มีการสื่อสาร ระหว่างกันอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ การสร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรในเครือข่าย และการสนับสนุนให้สมาชิก ได้พัฒนางานอย่างเต็มกำลังตามศักยภาพและความชำนาญที่มีอยู่ ส่งผลให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีความสามารถพิเศษ เฉพาะด้าน เป็นพื้นฐานในการสร้างความหลากหลายและเข้มแข็งให้กับเครือข่ายเพื่อให้คนพิการมีสุขภาพดี สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้เหมือนบุคคลทั่วไป

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างเครือข่ายการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน
2. เพื่อพัฒนาความร่วมมือภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการ เคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน ระดับพื้นที่
3. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปของคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน
4. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการทางด้านการส่งเสริมสุขภาพของคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือ ร่างกายวัยทำงาน

6. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการ

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา กำหนดขอบเขตและแนวทางการดำเนินงาน
2. ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ ศูนย์อนามัย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
3. ดำเนินงานโครงการฯ ตามแผนที่กำหนดไว้
4. ติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามแผนที่กำหนดไว้
5. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรค
6. สรุปและประเมินผลโครงการ และจัดทำข้อเสนอแนะต่อโครงการ

7.สรุปและข้อเสนอแนะ

จากกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนานักส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย ้วยทำงาน ทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและยกระดับการพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย ้วยทำงาน และได้พัฒนาภาคีเครือข่ายให้เกิดความ เข้มแข็งขึ้น โดยภาคีเครือข่ายประกอบด้วย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดราชบุรี ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป อาสาสมัครพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี และศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี ซึ่งเครือข่ายที่ได้รับการพัฒนา สามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดองค์ความรู้และขยายผลการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการ เคลื่อนไหวหรือร่างกายต่อได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสและช่องทางการเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพของคนพิการทางการ เคลื่อนไหวหรือร่างกาย ้วยทำงาน

8.ช่องทางการเผยแพร่

เว็บไซต์สำนักส่งเสริมสุขภาพ